

AURKIBIDEA

ATARIKOA.....	17
LABURDURAK	19
I. XEDAPEN OROKORRAK	21
1. FINANTZA ETA TRIBUTU ZUZENBIDEA	21
1.1. Finantza-zuzenbidearen kontzeptua eta edukia.....	21
1.2. Finantza-zuzenbideak Zuzenbidearen beste adarrekin dituen harremanak	22
1.3. Finantza-zuzenbidea eta Tributu-zuzenbidea	24
1.4. Ogasun publikoaren sarrerak.....	24
1.5. Herri-zorra	25
1.5.1. Herri-zor motak.....	25
1.5.2. Herri-zorraren agiriak.....	26
1.5.3. Zorpetzearen mugak	26
1.5.4. Herri-zorraren araubidea	27
2. ITURRIAK.....	28
2.1. Konstituzioa	28
2.2. Nazioarteko Tratatuak.....	28
2.3. Europar Batasunaren Zuzenbidea	29
2.4. Ekonomia Ituna eta Ekonomia Hitzarmena.....	29
2.5. Legea	30
2.6. Legegintzazko dekretua.....	31
2.7. Lege-dekretua	31
2.8. Foru-araua	32
2.9. Erregelamendua.....	33
2.10. Toki-ordenantzak	35
2.11. Zuzenbide ordezailea	35
2.12. Ohitura	36
2.13. Zuzenbideko printzipio orokorrak.....	36
2.14. Jurisprudentzia.....	36
2.15. Administrazioaren doktrina: agindu interpretatzaileak, administrazio-ebazpenak, administrazio aurre-kasua eta zirkularrak ...	37
3. TRIBUTUEN ARLOKO PRINTZPIOAK	38
3.1. Ekonomia-ahalbidearen printzipioa	39
3.2. Orokortasun-printzipioa	41
3.3. Berdintasun-printzipioa	41
3.4. Progresibitate-printzipioa	43
3.5. Konfiskaezintasun-printzipioa	44
3.6. Lege-erreserbaren edo legezkotasunaren printzipioa	45

3.7.	Justizia-printzipioa	48
3.8.	Europar Batasunaren printzipioak	48
4.	ARAUEN APLIKAZIOA	49
4.1.	Arauen eragingarritasuna denboran	50
4.1.1.	Indarraldiaren hasiera	50
4.1.2.	Indarraldiaren amaiera	51
4.1.3.	Tributu-arauen atzeraeragina	52
4.2.	Arauen eragingarritasuna lurraldean	54
4.2.1.	Arauen lurralde-eragingarritasuna	54
4.2.2.	Arauen lurralde-hedadura	54
4.2.3.	Nazioarteko zergapetze bikoitza	55
5.	TRIBUTU ARAUEN INTERPRETAZIOA	57
5.1.	Tributu-arauen interpretazioa.....	57
5.2.	Kalifikazioa.....	59
5.3.	Analogia.....	60
5.4.	Lege-iruzurra eta itzurpenaren aurkako klausula.....	61
5.4.1.	Itzurpenaren aurkako klausula.....	62
5.4.2.	Lege-iruzurra	64
5.4.3.	Simulazioa edo itxura egitea	64
5.4.4.	Zeharkako negozio juridikoa.....	66
5.4.5.	Zergak aurrezteko aukera edo plangintza fiskala	66
II.	ADMINISTRAZIO PUBLIKOEN FINANTZAKETA	69
1.	TOKI KORPORAZIOEN ETA LURRALDE ERKIDeko AUTONOMIA ERKIDEGOEN FINANTZA SISTEMA	69
1.1.	Autonomia-erkidegoen finantza-autonomia	69
1.2.	Autonomia-erkidegoen diru-sarrerak	70
1.2.1.	Autonomia-erkidegoaren tributuak.....	70
1.2.2.	Estatuak lagatako tributuak	71
1.2.3.	Estatuko zergen gaineko errekaruak.....	72
1.2.4.	Autonomia-erkidegoek kredituak eskatzea	72
1.2.5.	Estatuko sarreretan parte hartzea	73
1.3.	Toki-korporazioen diru-sarrerak.....	74
2.	EUSKAL EKONOMIA ITUNA	75
2.1.	Sarrera eta aurrekari historikoak	75
2.1.1.	Ekonomia Itunaren jatorria	76
2.1.2.	Ekonomia Itunaren berreskurapena (1978-1981)	79
2.1.3.	Indarreko Ekonomia Ituna.....	81
2.2.	Ekonomia Itunaren legezko oinarria.....	82
2.3.	Ekonomia Itunaren ezaugarriak.....	83
2.3.1.	Sistema itundua.....	83
2.3.2.	Lurralde Historikoei tributuen gaineko jatorrizko eskumena aitortzen zaie	83
2.3.3.	Foru Aldundiei tributuak kudeatzeko autonomia aitortzen zaie.....	83

2.3.4.	<i>Euskadirentzat aldebakarreko arriskua dakar</i>	84
2.4.	Tributu-sistemaren printzipio orokorrak	84
2.5.	Foru-erakundeen eskumena tributu itunduen gainean	86
2.5.1.	<i>Araugintza autonomoko eta araugintza erkideko tributu itunduak</i>	87
2.5.2.	<i>Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga</i>	88
2.5.3.	<i>Ondarearen gaineko Zerga</i>	91
2.5.4.	<i>Sozietateen gaineko Zerga</i>	91
2.5.5.	<i>Ez-egoiliarren Errentaren gaineko Zerga</i>	93
2.5.6.	<i>Balio Erantsiaren gaineko Zerga</i>	94
2.5.7.	<i>Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zerga</i>	95
2.5.8.	<i>Ondare Eskualdaketa eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zerga</i>	96
2.5.9.	<i>Ohiko egoiliartasuna eta egoitza fiskala</i>	97
2.5.10.	<i>Gatazken konponbidea. Arbitraje-batzordea</i>	100
2.6.	Finantza-harremanak Estatuarekin. Kupoa	102
III.	TRIBUTUAK.....	105
1.	TRIBUTUAREN EGITURA JURIDIKOA.....	105
1.1.	Ikuspegi estatikotik dinamikora.....	105
1.2.	Harreman juridiko-tributarioak	107
1.2.1.	<i>Tributu-betebeharpekoaren betebehar materialak</i>	108
1.2.2.	<i>Tributu-betebeharpekoaren betebehar formalak</i>	109
1.2.3.	<i>Tributu-betebeharpekoaren eskubideak eta bermeak</i>	109
1.2.4.	<i>Tributu-administrazioaren eginbeharrak</i>	111
1.2.5.	<i>Tributu-betebeharraren xedaezintasuna eta indargabetze-ezintasuna</i> ...	111
2.	TRIBUTUA: KONTZEPTUA ETA MOTAK.....	112
2.1.	Tributuaren kontzeptu juridikoa	112
2.1.1.	<i>Tributuaren definizioa</i>	113
2.1.2.	<i>Tributuaren ezaugarriak</i>	113
2.2.	Tributu-sistema.....	114
2.2.1.	<i>Tributuen Estatuko sistema edo foru-sistema</i>	115
2.2.2.	<i>Autonomia-erkidegoetako tributu-sistema</i>	118
2.2.3.	<i>Toki-arloko tributu-sistema</i>	118
2.3.	Tributu-motak.....	118
2.3.1.	<i>Zerga</i>	119
2.3.2.	<i>Tasa</i>	122
2.3.3.	<i>Kontribuzio berezia</i>	124
2.3.4.	<i>Ordainarazpen para fiskalak eta izaera publikoko ondare-prestazio ez tributarioak</i>	125
3.	ZERGA EGITATEA	126
3.1.	Zerga-egitatearen kontzeptua	126
3.1.1.	<i>Zerga-egitatearen izaera juridikoa</i>	127
3.1.2.	<i>Tributuaren objektua eta zerga-egitatea</i>	127

3.1.3.	<i>Zerga-egitateak tributua egituratzen du</i>	128
3.1.4.	<i>Zerga-egitatea eta egitezko beste kasu batzuk</i>	128
3.2.	Zerga-egitatearen osagai subjektiboa	129
3.3.	Zerga-egitatearen osagai objektiboa	129
3.3.1.	<i>Aspektu materiala</i>	129
3.3.2.	<i>Lekuzko aspektua</i>	130
3.3.3.	<i>Denborazko aspektua</i>	130
3.3.4.	<i>Aspektu kuantitatiboa</i>	130
3.4.	Sortzapena	131
3.5.	Salbuespena eta zergapetik kanpokoak	131
3.5.1.	<i>Salbuespenaren kontzeptua</i>	131
3.5.2.	<i>Zergapetik kanpokoak</i>	134
4.	TRIBUTUEN SUBJEKTUAK	134
4.1.	Subjektu aktiboa	134
4.2.	Tributu-betebeharpekoa	135
4.3.	Subjektu pasiboa	136
4.3.1.	<i>Zergaduna</i>	137
4.3.2.	<i>Zergadunaren ordezkoa</i>	138
4.4.	Nortasun juridikorik gabeko erakundeak	139
4.5.	Erakunde publikoak, tributuen subjektu pasiboak	141
4.6.	Tributu-betebeharpekoen arteko solidaritatea	142
4.7.	Erantzulea	143
4.7.1.	<i>Erantzukizun solidarioko kasuak</i>	144
4.7.2.	<i>Erantzukizun subsidiarioko kasuak</i>	146
4.7.3.	<i>Erantzukizuna eskatzeko prozedura</i>	148
4.8.	Oinordekoak	149
4.8.1.	<i>Inter vivos oinordetza</i>	149
4.8.2.	<i>Mortis causa oinordetza</i>	150
4.8.3.	<i>Pertsona juridikoen eta nortasunik gabeko erakundeen oinordekoak</i>	150
4.9.	Tributua jasanaraztea	152
4.10.	Konturako ordainketak egin behar dituzten betebeharpekoak	153
4.11.	Jarduteko gaitasuna eta ordezkaritza	156
4.11.1.	<i>Legezko ordezkaria</i>	156
4.11.2.	<i>Borondatezko ordezkaria</i>	157
4.11.3.	<i>Ez-egoiliarren ordezkaria</i>	158
4.12.	Egoitza fiskala	159
4.12.1.	<i>Pertsona fisikoen egoitza</i>	159
4.12.2.	<i>Pertsona juridikoen eta nortasunik gabeko erakundeen egoitza</i>	160
4.12.3.	<i>Ez-egoiliarren egoitza</i>	160
4.12.4.	<i>Egoitzaren berri ematea</i>	160
4.13.	Tributu-betebeharpekoen identifikazioa	161
5.	TRIBUTUAREN OSAGAI KUANTITATIBOAK	161
5.1.	Tributu-prestazioaren zenbaketa	161

5.2.	Zerga-oinarria	162
5.2.1.	Zerga-oinarria zehazteko metodoak.....	162
5.2.2.	Zuzeneko zenbatespena.....	163
5.2.3.	Zenbatespen objektiboa.....	164
5.2.4.	Zeharkako zenbatespena	165
5.3.	Oinarri likidagarria	167
5.4.	Karga-tasa	167
5.4.1.	Karga-tasen motak.....	167
5.4.2.	Tarteen arteko jauzia	168
5.5.	Tributu-kuota	170
5.6.	Tributu-zorra.....	171
6.	TRIBUTU BETEBEHARRAREN AZKENTZEA	172
6.1.	Tributu-betebeharra azkentzeko bideak.....	172
6.2.	Ordainketa	173
6.2.1.	Ordainketaren subjektuak.....	173
6.2.2.	Ordainketaren objektua	173
6.2.3.	Ordainbideak.....	174
6.2.4.	Ordainketaren tokia	174
6.2.5.	Ordainketaren epea	174
6.2.6.	Zorraren ordainketa etetea.....	176
6.2.7.	Kontsignazioa.....	177
6.2.8.	Ordainketaren froga	177
6.2.9.	Ordainketa geroratu eta zatikatzea	177
6.3.	Preskripzioa	181
6.3.1.	Administrazioaren eskubidea tributu-zorra zehazteko	182
6.3.2.	Administrazioaren eskubidea tributu-zorraren ordainketa eskatzeko.....	183
6.3.3.	Betebeharpekoaren eskubidea itzulketak eskatzeko	184
6.3.4.	Betebeharpekoaren eskubidea itzulketak lortzeko	184
6.3.5.	Formazko betebeharren preskripzioa.....	185
6.3.6.	Betebehar lotuen preskripzioa	186
6.4.	Iraungitzea.....	187
6.5.	Konpentsazioa.....	189
6.6.	Zorra barkatzea	190
6.7.	Zordunaren kaudimengabezia	190
7.	TRIBUTU KREDITUAREN BERMEAK.....	190
7.1.	Kautelazko neurriak hartzea	191
7.2.	Berme pertsonalak.....	192
7.3.	Berme errealak	192
7.4.	Lehenespenerako eskubidea	193
IV-	ZEHATZEKO AHALA.....	197
1.	TRIBUTUZKO ARAU HAUSTEAK: KONTZEPTUA ETA MOTAK	197
1.1.	Sarrera eta tributuzko ez-zilegien izaera juridikoa.....	197

1.2.	Tributuzko arau-haustearen kontzeptua eta osagaiak	199
1.3.	Arau-hauste motak.....	202
2.	TRIBUTU ZEHAPENAK: KONTZEPTUA ETA MOTAK.....	202
2.1.	Zehapenaren kontzeptua eta motak.....	202
2.2.	Tributu-zehapenak zenbatzea.....	204
2.2.1.	<i>Graduazio-irizpideak</i>	204
2.2.2.	<i>Zehapena gutxitzea adostasunagatik</i>	207
2.3.	TFAOen arau-hausteak eta horien zehapenak.....	210
2.3.1.	<i>Kalte ekonomikoa dakarten arau-hausteak eta horien zehapenak</i>	210
2.3.2.	<i>Autolikidazio edo aitortpenen ondoriozko arau-hausteak, kalte ekonomikorik sortu gabe, eta horien zehapenak</i>	216
2.3.3.	<i>Formazko bestelako betebeharrak haustea eta horien zehapenak</i>	219
2.4.	Tributuzko arau-hauste eta zehapenen ondoriozko erantzukizuna azkentzea	225
3.	ZEHAPEN PROZEDURA	226
3.1.	Zehapen-prozedura eta horri dagozkion printzipioak	226
3.2.	Zehapen-prozeduraren hasiera	228
3.3.	Zehapen-prozeduraren instrukzioa.....	228
3.4.	Zehapen-prozeduraren amaiera	230
3.5.	Ebazpenaren aurkako errekurtsio eta erreklamazioak.....	231
4.	OGASUN PUBLIKOAREN AURKAKO DELITUAK	232
4.1.	Tributu-iruzurraren delitua	232
4.1.1.	<i>Delituaren tipoaren osagaiak</i>	234
4.1.2.	<i>Absolbitzeko desenkusa ordaintzeagatik</i>	236
4.1.3.	<i>Delituen eta tributuzko arau-hausteen arteko beste ezberdintasun batzuk</i>	238
4.2.	Tributuak aplikatzeko jarduketak eta prozedurak Ogasun publikoaren aurkako delitua dagoenean	238
4.3.	Europar Batasuneko Ogasunaren aurkako delitua.....	242
4.4.	Kontabilitate-delitua	242
V-	TRIBUTUEN APLIKAZIOA	245
1.	TRIBUTUAK APLIKATZEKO JARDUKETAK.....	245
1.1.	Tributuen aplikazioaren kontzeptua.....	245
1.2.	Informazioa eta laguntza emateko jarduketak.....	246
1.2.1.	<i>Kontsulta idatzien erantzunak</i>	246
1.2.2.	<i>Ondasun higieizinei buruzko aurreko informazioa</i>	247
1.2.3.	<i>Aurretiazko balorazio-akordioak</i>	247
1.2.4.	<i>Aurretiazko tributu-proposamenak</i>	247
1.3.	Herritarren elkarlana tributuak aplikatzeko	248
1.4.	Informazioa emateko beharra.....	248
1.4.1.	<i>Informazioa emateko beharra duten agintari eta organo publikoak</i>	249
1.4.2.	<i>Tributu-informazioa isilpean eduki beharra</i>	249

2.	TRIBUTUAK APLIKATZEKO PROZEDURAK: ARAU ERKIDEAK.....	250
2.1.	Prozeduren hasiera, garapena eta amaiera	250
2.1.1.	<i>Prozeduren hasiera</i>	250
2.1.2.	<i>Prozeduren garapena</i>	251
2.1.3.	<i>Prozeduren amaiera</i>	254
2.2.	Ebazpena: ebatzi beharra, ebazpenaren arrazoiketa eta epeak	254
2.3.	Jakinarazpenak	256
2.4.	Likidazio-egintza	257
2.4.1.	<i>Likidazio-motak</i>	258
2.4.2.	<i>Likidazioaren jakinarazpena</i>	258
2.5.	Elkarren laguntza.....	259
3.	TRIBUTUEN KUDEAKETA	261
3.1.	Tributu-kudeaketaren kontzeptua.....	261
3.2.	Tributuak kudeatzeko prozedurak.....	262
3.2.1.	<i>Autolikidazioaren bidez hasitako prozedura</i>	263
3.2.2.	<i>Aitorpenaren bidez hasitako prozedura</i>	266
3.2.3.	<i>Autolikidazioaren eta aitorpenaren bidez hasitako prozeduren arau erkideak</i>	267
3.2.4.	<i>Autolikidazioak eta behin-behineko likidazioak berrikusteko prozedura</i>	269
3.2.5.	<i>Ofizios hasitako likidazio-prozedura, tributu-zorra zehazteko</i>	270
3.2.6.	<i>Balioak egiaztatzeiko prozedura</i>	271
3.2.7.	<i>Egiaztapen mugatuko prozedura</i>	273
4.	TRIBUTUEN IKUSKAPENA	278
4.1.	Ikuskatzearen kontzeptua eta horren arauketa.....	278
4.2.	Tributuen ikuskaritzaren ahalmenak	279
4.3.	Ikuskapen-prozeduretan jarduketak egiteko lekua eta denbora	279
4.4.	Prozedura-motak eta ikuskapen-jarduketak	280
4.4.1.	<i>Egiaztapen- eta ikerketa-prozedura</i>	281
4.4.2.	<i>Egiaztapen murriztuko prozedura</i>	285
4.4.3.	<i>Egiaztapen laburtuko prozedura</i>	286
4.4.4.	<i>Erregularizazio-prozedura betebeharpekoa aurrean izan gabe</i>	286
4.4.5.	<i>Informazioa lortzeko jarduketak</i>	287
4.4.6.	<i>Egiaztapen mugatuko prozedura</i>	287
4.4.7.	<i>Itzurpenaren aurkako klausula aplikatzeko prozedura</i>	288
4.5.	Ikuskapen-jarduketan agiriak	289
4.5.1.	<i>Agiri motak</i>	289
4.5.2.	<i>Akta motak eta akten edukia</i>	290
4.5.3.	<i>Adostasun-aktak</i>	292
4.5.4.	<i>Ordaintzeko konpromisodun adostasun-aktak</i>	293
4.5.5.	<i>Desadostasun-aktak</i>	294
5.	TRIBUTUEN BILKETA.....	295
5.1.	Zerga-bilketaren eginkizuna.....	295
5.2.	Borondatezko aldia eta betearazpen-aldia	297

5.3.	Berandutze-interesak	299
5.3.1.	<i>Berandutze-interesen eginkizuna, izaera eta egitezko kasuak</i>	299
5.3.2.	<i>Berandutze-interesak zenbatzea</i>	300
5.4.	Epez kanpo aitortzeagatik ezarritako errekarquak	303
5.4.1.	<i>Errekarguen izaera eta konstituzionaltasuna</i>	304
5.4.2.	<i>Errekarguak aplikatzeko baldintzak</i>	305
5.4.3.	<i>Errekarguen zenbatekoa</i>	306
5.5.	Premiamendu-prozedura	309
5.5.1.	<i>Betearazpen-aldiko errekarquak</i>	309
5.5.2.	<i>Premiamendu-prozedura</i>	312
VI-	BERRIKUSPENA ADMINISTRAZIO BIDEAN	319
1.	ADMINISTRAZIOAREN AHALA, EGINTZAK BERRIKUSTEKO	319
2.	BERRIKUSPEN PROZEDURA BEREZIAK	321
2.1.	Erabat deusezak diren egintzak berrikustea	321
2.2.	Egintza deuseztagarrien kaltegarritasuna adieraztea	322
2.3.	Errebokazioa	323
2.4.	Okerrak zuzentzea	324
2.5.	Bidegabeko sarrerak itzultzea	325
3.	BERRAZTERTZE ERREKURTSOA	327
3.1.	Errekurtsuaren objektua eta izaera	327
3.2.	Prozedura	327
4.	ERREKLAMAZIO EKONOMIKO-ADMINISTRATIBOAK	328
4.1.	Erreklamazioaren objektu, izaera eta eremua	328
4.2.	Erreklama daitezkeen jarduketak	329
4.3.	Organo ekonomiko-administratiboak	330
4.4.	Legitimazio aktiboa	331
4.5.	Aurkaraturiko egintzaren betearazpena etetea	331
4.6.	Prozedura ekonomiko-administratibo orokorra	333
4.6.1.	<i>Prozeduraren arau orokorrak</i>	333
4.6.2.	<i>Prozedura hastea</i>	334
4.6.3.	<i>Prozedura izapidetzea</i>	335
4.6.4.	<i>Prozeduraren amaiera eta ebazpena</i>	336
4.7.	Administrazio-bideko errekurtsuak	337
4.7.1.	<i>Deuseztatze-errekurtsua</i>	337
4.7.2.	<i>Betearazpenaren aurkako errekurtsua</i>	338
5.	APARTEKO BERRIKUSPEN-ERREKURTSOA	339
6.	TOKI TRIBUTUEN BERRIKUSPENA	339
7.	ADMINISTRAZIOAREKIKO AUZI-ERREKURTSOA	341
VII.	ESTATU-LAGUNTZAK BERRESKURATZEA	343
1.	TRIBUTUEN ARLOAN ERAGINA DUTEN ESTATU-LAGUNTZAK	

BERRESKURATZEA.....	343
1.1. Xedapen orokorrak.....	343
1.2. Prozedura, tributu-betebeharra erregularizatuz.....	345
1.3. Erregularizaziorik gabeko prozedura.....	345
VIII. AURREKONTUA	347
1. AURREKONTUAREN KONTZEPOTUA	347
2. AURREKONTUAREN EGITURA ETA EDUKIA	349
2.1. Gastuen sailkapena	349
2.1.1. <i>Gastuen sailkapen funtzionala</i>	350
2.1.2. <i>Gastuen sailkapen ekonomikoa</i>	350
2.1.3. <i>Gastuen sailkapen organikoa</i>	351
2.2. Sarrerren sailkapena.....	351
2.2.1. <i>Sarrerren sailkapen organikoa</i>	351
2.2.2. <i>Sarrerren sailkapen ekonomikoa</i>	351
3. PRINTZIPIO ERATZAILAK	352
3.1. Legezketasun-printzipioa.....	352
3.2. Batasun-printzipioa. Kutxa bakarra.....	352
3.2.1. <i>Kutxa bakarra</i>	354
3.3. Unibertsaltasun-printzipioa	354
3.4. Urterokotasun-printzipioa	355
3.5. Espezialitate-printzipioa	356
3.6. Oreka-printzipioa	356
4. AURREKONTUAREN ZIKLOA.....	357
4.1. Aurrekontuak prestatzea.....	358
4.2. Aurrekontua onestea.....	358
4.3. Aurrekontua luzatzea.....	359
4.4. Gastu berriak onestea ekitaldiaren barruan	359
4.5. Aurrekontuak betearaztea	360
4.6. Aurrekontua likidatzea eta ixtea	360
5. AURREKONTUAREN KONTROLA.....	361
5.1. Barne kontrola	362
5.2. Kanpoko kontrola	364
BIBLIOGRAFIA	367